

LIŠEJNÍKY ZAZNAMENANÉ BĚHEM 14. JARNÍHO SETKÁNÍ BRYOLOGICKO-LICHENOLOGICKÉ SEKCE ČBS NA EXKURZÍCH NA VYŠKOVSKU NA MORAVĚ.

Lichens recorded during 14th Spring Meeting of the Bryological and Lichenological Section CBS on excursions in Vyškov surroundings in Moravia.

David S v o b o d a¹, František B o u d a¹, Josef P. Halda², Martin Kukwa³, Jiří Liška⁴, Jiří M a l í č e k¹, Aleš Müller⁵, Zdeněk Palice^{4,1}, Ondřej P e k s a^{6,1} & Rafal S z y m c z y k⁷, Ulf S c h i e f e l b e i n⁸

¹ Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Katedra botaniky, Benátská 2, CZ-128 01 Praha 2
email: david.svoboda@email.cz; ² Okresní muzeum Orlických hor, Jiráskova 2, CZ-516 01, Rychnov nad Kněžnou; ³ Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody Uniwersytetu Gdańskiego, Al. Legionów 9, PL-80 441 Gdańsk, Polsko; ⁴ Botanický ústav AV ČR, CZ-252 43 Průhonice; ⁵ Masarykovo nám. 19, CZ-294 21, Bělá pod Bezdězem; ⁶ Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, CZ-301 00 Plzeň; ⁷ Department of Botany and Nature Protection, University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Plac Łódzki 1, PL-10-727, Olsztyn, Polsko; ⁸ Schulstrasse 21 D-17373 Ueckermünde, Německo

Abstract: The results of the lichen collecting excursions in Drahanská vrchovina (Vyškov surroundings (Ruprechtov, Military area Březina, Květnice near Tišnov) are presented. Altogether 213 taxa of lichenized and lichenicolous fungi were recorded, one species are reported for the first time from the Czech Republic; rare and newly recorded species are shortly commented.

Keywords: lichen diversity, Ruprechtov, Rychtářov, Military area Březina

Na 14. jarním setkání sekce v Ruprechtově byl hlavní náplní průzkum lokalit v okolí obce, v údolí Malé Hané, kolem Rychtářova a také na několika lokalitách ve Vojenském výcvikovém újezdě Březina u Vyškova. Na zpáteční cestě domů se někteří ještě zastavili na Květnici u Tišnova.

Navštívená území leží v geomorfologickém celku Drahanské vrchoviny a sousední Vyškovské brány. Oblast se rozkládá na hranici dvou základních regionálně - geologických jednotek střední Evropy, Českého masívu a Západních Karpat (Demek & al. 1965). Na Drahanské vrchovině převládají karbonské sedimentární horniny. Sousední Vyškovská brána a Ždánický les jsou tvořeny sedimenty třetihorními. Na velké části území jsou také poměrně mocné čtvrtohorní usazeniny. Nejčastěji lze tedy pozorovat horniny usazené, s vyvřelými a přeměněnými se můžeme nejčastěji setkat pouze v podobě valounů v odkryvech prvohorních slepenců. Údolí Malé Hané je zlomového původu prvohorního stáří (kulm) a vyskytuje se zde výchozy hrubozrnných slepenců, drob a břidlic (Svoboda & al. 1964). Podobné složení podloží můžeme najít i na lokalitách ve vojenském újezdě Březina, s výjimkou výskytu vápenců nedaleko Kamenné boudy (ve Vápenném žlebu).

Oblast navštívené části Drahanské vrchoviny a Vyškovska patří na Moravě spíše k opomíjenějším. Určitý obrázek o průzkumu je možné si udělat z poznámek a popisů výskytu druhů v příspěvku Spitznera (1890) který zpracoval a publikoval také dřívější sběry Kalmuse. V této práci nalézáme zmínky o Kalmusových sběrech v okolí Adamova, částečně i Prostějova; v okolí Plumlova, Drahana a Vyškova, zájmového území loňských exkursí, sbíral Spitzner sám (od Plumlova a okolí udává 48 druhů). Uvádí odtud např. *Protopannaria pezizoides*, *Peltigera aphthosa*, *Nephroma bellum*, *Ramalina fraxinea*, *R. fastigiata*, *Stereocaulon incrustatum*, a další. Další údaje podává Kovář v příspěvku o lišejníkových poměrech na Hané (1911), kde doslova píše: „Na Hané a v nejbližším okolí (včetně výběžků vrchoviny Drahanské) je známo celkem 263 druhů lišejníků.“ Dále popisuje jednotlivé biotopy (doubravy, vápencové výchozy) a místy zmiňuje přímo i lokality, např. *Cladonia cariosa* u Protivanova, z lokalit blíže k zájmovému území. Z vlastní centrální vysočiny „území brázděného přítoky Moravy“ uvádí „z lesa smíšeného nad Břzinou“ (tj. zhruba lokalit v současném VVÚ Březina) tyto druhy: *Cladonia squamosa*,

C. cenotea, *Pyrenula nitida*, *Pertusaria leioplaca*, *Lecidea hypnorum*, *Hypocenomyce scalaris*, *Chaenotheca ferruginea*, *Ramalina calicaris*, *Cetraria sepincola*, *Vulpicida pinastri*, *Parmeliopsis ambigua*, *Chaenotheca hispidula*, *C. stemonea*. V přehledu druhů přidává i další, např. *Cyphelium tigillare* (Kříba u Drahana). Suza sice důkladně prozkoumal lišejníky okolí Brna, z vymezeného území ale údaje chybějí. Vězda (1978) uvádí z Drahanské vrchoviny druh *Micarea bauschiana*, nicméně od Kunštátu opět mimo zájmovou oblast.

Během exkursí jsme zaznamenali běžné spektrum lišejníků, patrně vinou absence dřívějšího podrobného výzkumu i nových pro danou oblast. Cenné jsou nálezy některých vzácnějších lišejníků; část z nich je níže okomentována včetně druhů nově udávaných pro Českou republiku.

Seznam lokalit:

Lokality jsou uvedeny v anglickém jazyce, a to i v případě, že originální zápis na herbářových položkách je česky či latinsky. Případné souřadnice jsou v systému WGS-84.

1. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, mixed/broad leaved forest in direction to Rakovecké údolí valley, alt. 380-500 m, 19.4.2007
2. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, oak forest above the Rakovecké údolí valley, alt. 480-500 m, 19.4.2007
3. Moravia, Blansko, Holštejn – Nature reserve Bílá voda: between Nová Rasovna cave and Holštejn castle ruin, alt. 460-500 m, 19.4.2007
4. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, *Salix fragilis* near a stream in E periphery of the village near blue marked path, N: 49°19'30.27", E: 16°51'38.26", alt. 490 m, 20.4.2007
5. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, path ca 1 km E from the village next to the bridge over stream, N: 49°19'22.2", E: 16°52'14.8", alt. 450 m, 20.4.2007
6. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, broad-leaved forest ca 1.5 km NE from the village, 49°19'48"; 16°52'54", alt. 450 m, 20.4.2007
7. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, (green marked) path to the valley of Malá Haná creek under ruin of Kuchlov castle ruin and Kuchlov castle ruin, alt. 340-500 m, 20.4.2007
8. Moravia, Vyškov, Ruprechtov, oak forest opposite to the Kuchlov castle ruin, alt. 430-460 m, 20.4.2007
9. Moravia, Vyškov, Rychtářov, Hrádek castle ruin above the Malá Haná creek, alt. 380-420 m, 20.4.2007
10. Moravia, Vyškov, Rychtářov, forest margin ca 0.5 km W from village, alt. 380-400 m, 20.4.2007
11. Moravia, Vyškov, Rychtářov, cherry tree orchard ca 0.5 km of the village, alt. 400 m, 20.4.2007
12. Moravia, Vyškov, Rychtářov, valley of Černov stream (Kateřinské údolí valley), alt. 350-450 m, 20.4.2007
13. Moravia, Vyškov, Rychtářov, Military area Březina, valleys in southern part, Jandova bouda and Studený žleb valley, alt. 350-510 m, 21.4.2007
14. Moravia, Vyškov, Rychtářov, Military area Březina, valleys in southern part, Vápenný žleb valley, alt. 380-510 m, 21.4.2007
15. Moravia, Vyškov, Rychtářov, Military area Březina, valleys in southern part, oak forest near Kamenná chaloupka hut, alt. ca 450 m, 21.4.2007
16. Moravia, Tišnov, nature reserve Květnice, alt. 300-450 m, 22.4.2008
17. Moravia, Vyškov, Plumlov, nature reserve Čubernice, open S-facing slope with steppe-like vegetation, alt. ca 300 m, 21.4.2008

Seznam zaznamenaných druhů

Nomenklatura je sjednocená dle práce Bielczyk & al. (2004), skupina *Cladonia cervicornis* dle Van Herk & Aptroot 2003, druhy rodu *Myxobilimbia/Bilimbia* podle Veldkamp (2004); *Xanthoparmelia stenophylla/somloënsis* podle Ahti & Hawksworth (2005); *Biatora globulosa* dle Printzen & Otte (2005); u ostatních druhů v těchto pracích neobsažených jsou uvedeny autorské zkratky. Lichenikolní houby jsou uváděny s autorskými zkratkami.

[The nomenclature is united according to Bielczyk & al. (2004); the *Cladonia cervicornis* group according to Van Herk & Aptroot 2003; species of the genus *Myxobilimbia/Bilimbia* according to Veldkamp (2004); *Xanthoparmelia stenophylla/somloënsis* according to Ahti & Hawksworth (2005); *Biatora globulosa* according to Printzen & Otte (2005); other species and lichenicolous fungi, not cited in these sources, are given with author names abbreviations.]

* – druh dosud z ČR neudávaný [new to the Czech Republic]

Zkratky sběratelů [abbreviations of the collectors]: DS – David Svoboda, FB – František Bouda, JH – Josef P. Halda, JM – Jiří Malíček, MK – Martin Kukwa, OP – Ondřej Peksa, RS – Rafal Szymczyk, US – Ulf Schiefelbein, ZP – Zdeněk Palice.

Zkratky podkladů [abbreviations of substrates]: Aa – *Abies alba*, Aca – *Acer campestre*, Ag – *Alnus glutinosa*, Apl – *Acer platanoides*, Aps – *Acer pseudoplatanus*, Av – *Alnus viridis*, Ce – *Cerassus*, Cb – *Carpinus betulus*, Fe – *Fraxinus excelsior*, Fs – *Fagus sylvatica*, Ma – *Malus domestica*, Pa – *Picea abies*, Pd – *Prunus domestica*, Pn – *Populus nigra*, Ps – *Pinus sylvestris*, S – *Salix spp.*, Sn – *Sambucus nigra*, Sc – *Salix caprea*, Sf – *Salix fragilis*, Sr – *Sambucus racemosa*, Qp – *Quercus petraea*, Qr – *Quercus robur*, Ti – *Tilia*; dw – tlející dřevo [dead wood], s – půda [soil], ss – písčitá půda [sandy soil], b – mechorosty [bryophytes], c – beton [concrete], ab – kyselá skála [acid boulder], sb – pískovec [sandstone boulder], l – lichenikolní [lichenicolous], lb – vápenec [limestone boulder], st – na kmeni, [stem, on bark], w – dřevo [wood].

Druh	Lokalita
<i>Abrothallus caerulescens</i> Kotte	15, 17 (l) ZP, US - on <i>Xanthoparmelia</i> sp.
<i>Absconditella lignicola</i>	14 (Ag)
<i>Acarospora fuscata</i>	8, 12, 15 (ab) US
<i>Acaropora macrospora</i>	16 (lb) ZP
<i>Acrocordia gemmata</i>	3 (Apl) JH, 6 (Aca) JM, JH, 7 (Aca) JM, 8 (Qp) 9 (Fe, Aca) US, 13 (Apl, Fe), 14 (Apl), 15 (Qp) ZP
<i>Agonimia tristicula</i>	8 (s, b) ZP
<i>Amandinea punctata</i>	4 (Sf), 5 (S), 7 (Qp, Ma), 8 (Qp, Aps), 9 (Fs), 10 (Ti), 11 (Qp, Ce), 13 (Qp, Aps) JM, 14 (Qp, Aps), 15 (Qp) ZP
<i>Anisomeridium polypori</i>	7 (Cb, Fe), 13, 14 (Fe)
<i>Arthonia didyma</i>	8 (Qp) ZP
<i>Arthonia mediella</i>	7 (Cb) ZP, JŠ
<i>Arthonia radiata</i>	6 (Cb), 7 (Cb, Fe) DS, 8 (Cb), 9 (Fe), 13 (Cb, Fe), 14 (Cb)
<i>Arthonia spadicea</i>	3, 5 (Cb) FB, 7 (Cb, Fe) US, DS, 8 (Aps, Cb, Qp) US, 13 (Cb, Fe), 14 (Aps, Cb) JM
<i>Arthothelium ruanum</i>	3 (Cb) JM, JH, 6 (Cb) FB, 13 (Fe) RS, US
<i>Aspicilia calcarea</i>	16 (lb) ZP
<i>Aspicilia cinerea</i>	17 (ab) ZP - schist
<i>Bacidia fraxinea</i>	7 (Aca) US
<i>Bacidia hemipolia</i> (Nyl.) Malme	14 (Aps, Cb) US
<i>Bacidia polychroa</i>	7 (Aca) ZP
<i>Bacidia rubella</i>	7 (Aca, Fe) US, 8 (Qp), 13 (Apl) JM, 14 (Apl), 15 (Qp)
<i>Bacidia subincompta</i>	7 (Aca, Qp, Cb) JM, ZP, DS, 8 (Qp, Fe) JM, ZP, 13 (Aca, Apl, Fe) US, JH, 14 (Aca)
<i>Bacidina arnoldiana</i>	7, 9 (Fs) US, 14 (Fe) US
<i>Bacidina inundata</i>	6 (sx) FB, 13 (sx)
<i>Biatora globulosa</i> (Flörke) Fr.	6 (st) JM, 7 (Aca, Fe) ZP, 13 (Apl) JH, 14 (Aps) US, 15 (Qp)
<i>Biatora helvola</i>	7 (Fe) ZP
<i>Biatoridium monasteriense</i>	6 (Qp) FB, 13 (Apl)
<i>Bilimbia sabuletorum</i>	13 (Apl, b)
<i>Bryoria fuscescens</i>	11 (Ce), 15 (w)
<i>Buellia badia</i>	21 (ab) ZP - schist
<i>Buellia griseovirens</i>	7 (Aca, Cb) ZP, DS, 8 (Qp, Cb), 9, 13 (Aca, Apl, Cb) ZP, 14 (Fe, Aca) JM,
<i>Calicium glaucellum</i>	8, 15 (Qp) FB

<i>Calicium salicinum</i>	8 JM, DS, 15 (Qp) FB
<i>Caloplaca arenaria</i>	21 (ab) ZP - schist
<i>Caloplaca chalybaea</i>	16 (lb) ZP
<i>Caloplaca citrina</i>	3 (lb)
<i>Caloplaca decipiens</i>	3 (lb)
<i>Caloplaca flavocitrina</i> (Nyl.) Wade	13 (c) US, JM, JH, DS
<i>Caloplaca inconnexa</i>	16 (lb) ZP
<i>Caloplaca lucifuga</i> G. Thor	8 (Qp) JM, OP, ZP, DS, 15 (Qp) US, JH
<i>Caloplaca obscurella</i>	8 (Qp) ZP
<i>Candelariella aurella</i>	13 (c) US, 16 (lb),
<i>Candelariella coralliza</i>	12 (ab) US, 13 (Fe) US
<i>Candelariella reflexa</i>	4 (Sf), 5 (S), 7 (Sa), 11 (Ce), 13, 14 (Qp, Sa)
<i>Candelariella vitellina</i>	10 (Qp), 11, 13 (c), 16 (ab) ZP
<i>Candelariella xanthostigma</i>	8 (Qp), 9 (Fs, Aca) US, 11 (Ce), 15 (Qp)
<i>Chaenotheca chryscephala</i>	7 (Pa), 8, 9 (Qp) US, 13 (Aps) US, 14 (Aps) JM, 15 (Qp)
<i>Chaenotheca ferruginea</i>	7, 8 (Qp), 9 (Qp) US, 13 (Aps, Qp) US, JM, 14 (Pa, Aps, Qp) US
<i>Chaenotheca furfuracea</i>	7, 9 (Qp), 13 (w), 15 (s) US
<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	13 (Qp) FB
<i>Chaenotheca stemonea</i>	9 (Qp) US, 14 (Pa) US
<i>Chaenotheca trichialis</i>	13 (Apl) FB
<i>Chaenotheca xyloxyxa</i>	13 (w) RS
<i>Chrysotrichia candelaris</i>	7, 8 (Qp) DS, JM, 9, 15 (Qp)
<i>Cladonia arbuscula</i>	15 (s)
<i>Cladonia caespiticia</i>	15 (s)
<i>Cladonia cervicornis</i>	15 (s)
<i>Cladonia coniocraea</i>	7, 8 (dw), 13 (dw, Fe), 14 (dw, Qp), 15 (Qp)
<i>Cladonia cornuta</i>	15 (s)
<i>Cladonia digitata</i>	14 (Pa), 15 (w, Ps)
<i>Cladonia fimbriata</i>	3 (dw)
<i>Cladonia furcata</i>	2 (s) FB, 8, 13, 14, 15 (s)
<i>Cladonia gracilis</i>	15 (s)
<i>Cladonia chlorophaea</i>	13, 14 (Fe)
<i>Cladonia macilenta</i>	15 (w)
<i>Cladonia monomorpha</i>	15 (s)
<i>Cladonia ochrochlora</i>	13 (dw) JM, 14 (dw) 15 (Ps)
<i>Cladonia pyxidata</i>	7, 8, 13, 14 (dw, s)
<i>Cladonia rangiferina</i>	8, 15 (s)
<i>Cladonia squamosa</i>	12, 15 (Qp, s)
<i>Cladonia symphycarpa</i>	16 (lb) JM
<i>Cladonia verticillata</i>	15 (s)
<i>Clypeococcum hypocenomyces</i> D. Hawksw.	9 (l) US
<i>Collema cristatum</i>	16 (lb) JM
<i>Dimerella pineti</i>	3 (Pa) JM, 7 (Cb, Fe), 5, 8, 13, 14 (Fe) RS
<i>Diploschistes scruposus</i>	15 (ab), 16 (ab) ZP
<i>Evernia prunastri</i>	3, 10 (Ce), 11 (Ce), 15 (Qp, Ps)

<i>Fellhaneropsis vezdae</i>	7 (Cb) ZP
<i>Flavoparmelia caperata</i>	8, 15 (Qp, sx) FB, DS
* <i>Fuscidea arboricola</i> Coppins & Tønsberg	13, 14 (Fe, Aps) MK
<i>Graphis scripta</i>	3 (Cb), 6 (Cb), 7, 8, 9, 13, 14 (Fe, Cb, Aps) DS
<i>Hafellia disciformis</i>	7 (Cb) ZP, 13 (Cb) ZP
<i>Hypocenomyce caradocensis</i>	15 (Qp, Ps) FB
<i>Hypocenomyce scalaris</i>	3 (Pa), 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 (w, Fe, Qp, Pa, Ps)
<i>Hypogymnia physodes</i>	3, 5 (S), 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15 (Qp, Pa, Cb, Ce, Sa)
<i>Hypogymnia tubulosa</i>	7, 9, 11, 13, 14 (Qp)
<i>Imshaugia aleurites</i>	15 (Ps)
<i>Lecania cyrtella</i>	4 (Sf), 13 (Sc),
<i>Lecania naegelii</i>	13 (Sc) JM
<i>Lecanora allophana</i>	14 (Cb)
<i>Lecanora argentata</i>	7, 9 (Fe, Cb), 11 (Qp), 13, 14 (Qp) MK
<i>Lecanora campestris</i>	10 (sb) MK
<i>Lecanora carpinea</i>	7 (Cb) ZP, 8 (Qp, Cb), 9 (Fs), 13, 14 (Cb) JM, MK, ZP
<i>Lecanora conizaeoides</i>	3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 (Qp, Ce, Pa)
<i>Lecanora dispersa</i> s.l.	13, 14 (c), 16 (lb),
<i>Lecanora expallens</i>	3 (Cb), 8 (Qp), 11 (Qp), 13, 14 (Fe, Aps, Qp) JM, MK
<i>Lecanora glabrata</i>	14 (Cb) MK
<i>Lecanora chlarotera</i>	6 JM, 7, 8, 13 JM, 14, 15 (Fe, Aps, Qp, Cb, Sa)
<i>Lecanora intumescens</i>	14 (Cb) MK, 15 (Qp) DS
<i>Lecanora polytropa</i>	7, 15 (ab)
<i>Lecanora pulicaris</i>	14 (Aps)
<i>Lecanora rupicola</i>	15 (ab)
<i>Lecanora saligna</i>	8 (Qp), 11 (Ce), 14 (Aps) JM, 15 (w, Qp) ZP
<i>Lecidea fuscoatra</i>	15 (sb)
<i>Lecidella carpathica</i>	16 (lb) JM, FB
<i>Lecidella elaeochroma</i>	3 (Aps) JM, 7, 8, 9, 13, 14 (Fe, Apl, Cb, Qp)
<i>Lecidella stigmatea</i>	13, 14 (c)
<i>Lepraria caesioalba</i>	15 (ab)
<i>Lepraria elobata</i>	9, 14 (sx)
<i>Lepraria incana</i>	7 (Fe), 9, 11 (Qp), 13, 14 (Fe)
<i>Lepraria lobificans</i>	7, 13 (sx)
<i>Lepraria membranacea</i>	12 (sb), 13 (c), 15 (sb, ab)
<i>Lepraria rigidula</i>	14 (Fe) US
<i>Lepraria vouauxii</i>	8 (Qp) ZP, 13 (c) US
<i>Leprocaulon microscopicum</i>	3 (ep)
<i>Leptogium lichenoides</i>	13 (b) JM, 16 (lb) FB
<i>Lichenoconium erodens</i> M.S. Christ. & D. Hawksw.	11 (l) US
<i>Lobothallia alphoplaca</i>	16 (ab) ZP
<i>Lobothallia radiosua</i>	16 (lb)
<i>Macentina abscondita</i>	14 (Ag-lg) FB, DS
<i>Melanelia disjuncta</i>	2 (sx) FB, 15 (ab)

<i>Melanelia exasperatula</i>	10 (Ti), 11 (Qp, Ce)
<i>Melanelia fuliginosa</i>	3, 5 (S), 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15 (Aca, Apl, Aps, Qp, Sa)
<i>Melanelia subargentifera</i>	15 (Qp) ZP
<i>Melanelia subaurifera</i>	13 (Sa)
<i>Micarea micrococca</i> (Körber) Gams ex Coppins	8, 15 (Fe) US
<i>Micarea misella</i>	7 (Ps), 8, 9, 13 (w)
<i>Micarea prasina</i> s. lat.	4 (Sf), 7 (Cb, Qp, dw), 8 (Fe), 9 (Ps), 13, 14 (Qp, dw)
<i>Mycobilimbia epixanthoides</i>	7, 8, 13 (Aca, Apl, Fe) US, DS, 14 (Aca, Apl, Fe) JH, FB
<i>Mycobilimbia lurida</i>	16 (lb) JM
<i>Mycoblastus fucatus</i>	14 (Fe, Cb) US
<i>Neofuscelia loxodes</i>	8 (ab)
<i>Neofuscelia pulla</i>	8, 15 (ab)
<i>Neofuscelia verruculifera</i>	12, 15 (ab)
<i>Ochrolechia androgyna</i>	14 (Aps) MK
<i>Ochrolechia turneri</i>	8 (Qp) ZP
<i>Opegrapha atra</i>	13 (Apl) JH
<i>Opegrapha rufescens</i>	7, 9 (Cb, Fe) DS
<i>Opegrapha varia</i>	7 (Aca, Aps, Fe), 8 (Qp), 13, 14 (Apl) JM, FB, 15 (Cb)
<i>Opegrapha vermicellifera</i>	13 (Cb, Aps) US, ZP, DS, JM, JH, FB
<i>Opegrapha viridis</i>	8 (Fe), 14 (Cb) US, MK, FB
<i>Opegrapha vulgata</i>	7 (Qp) JM
<i>Parmelia saxatilis</i>	12 (ab), 15 (ab)
<i>Parmelia sulcata</i>	3, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15 (Fe, Qp, Aps, Fe)
<i>Parmeliopsis ambigua</i>	15 (w)
<i>Peltigera horizontalis</i>	3 (s) JH, 7 (s) JM, 8 (ab, Qp) ZP, DS, 13 (ab), 14 (Ag), 15 (s)
<i>Peltigera polydactylon</i>	13 (b)
<i>Peltigera praetextata</i>	7, 8, 9, 13, 15 (s)
<i>Pertusaria amara</i>	7 (Cb, Aca, Fe, Aps) JM, 8 (Qp), 14 (Cb), 15 (Qp)
<i>Pertusaria coccodes</i>	8 (Qp) FB
<i>Pertusaria lactea</i>	2 (sx) FB, 8 (ab), 15 (sb)
<i>Pertusaria leioplaca</i>	3 (Cb) JM, 6 (Cb) FB, 7 (Fs) DS, 8, 13 (Fe), 14 (Cb)
<i>Pertusaria pupillaris</i>	8 (Cb) FB, 13 (Cb) ZP
<i>Phaeophyscia endophoenica</i>	6, 7 (Aca) ZP, DS
<i>Phaeophyscia nigricans</i>	4 (Sf),
<i>Phaeophyscia orbicularis</i>	4 (Sf), 5 (S), 7 (sb), 9 (Aca, sb), 14 (Aps)
<i>Phlyctis argena</i>	3 (Cb), 5 (S), 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14 (Fs, Fe, Aca, Cb, Fs, Ti, Qp)
<i>Physcia adscendens</i>	3, 4 (Sf), 5 (S), 8 (Qp), 9 (Fs, Aca), 11, (Fs), 13, 14 (Apl)
<i>Physcia dubia</i>	9 (sb), 15 (ab)
<i>Physcia stellaris</i>	5 (S),
<i>Physcia tenella</i>	4 (Sf), 5 (S), 13, 14 (Aa)
<i>Physconia enteroxantha</i>	15 (Qp) ZP
<i>Placocarpus schaeereri</i>	16 (lb) JM
<i>Placynthiella dasaea</i>	14 (w)
<i>Placynthiella icmalea</i>	13, 15 (w)

<i>Placynthium nigrum</i>	16 (lb) JM
<i>Platismatia glauca</i>	3, 7 (Cb, Qp), 13 (Qp), 15 (Qp, Ps)
<i>Polysporina lapponica</i>	21 (ab) ZP - schist
<i>Polysporina simplex</i>	16 (ab) JM
<i>Porpidia soredizodes</i>	6 (sx) FB
<i>Porpidia tuberculosa</i>	13, 15 (sx)
<i>Protoparmeliopsis muralis</i>	11, 20 (lb), 21 (ab) ZP - schist
<i>Pseudevernia furfuracea</i>	7 (Cb, Qp), 11 (Ce, Qp), 15 (w)
<i>Pseudosagedia aenea</i>	3, 6 (Cb), 7 (Cb, Aps, Fe), 8 (Cb), 9 (Fe), 13 (Cb), 14 (Fe, Aps, Cb)
<i>Pseudosagedia chlorotica</i>	7(sb) US, 8, 13 (sb) MK
<i>Psilolechia lucida</i>	7, 8, 12, 13, 14, 15 (ab)
<i>Psora testacea</i>	3 (s) JH
<i>Pyrenula nitida</i>	3 (Cb) JM, JH, 6 (Cb), 7 (Cb, Fe, Aps), 8 (Cb), 9 (Fs), 13 (Fe), 14 (Cb, Fe, Aps), 15 (Cb)
<i>Pyrenula nitidella</i>	15 (Cb) FB, ZP
<i>Ramalina farinacea</i>	3 (Cb) JH
<i>Ramalina pollinaria</i>	8 JM, 15 (Qp)
<i>Rhizocarpon distinctum</i>	15 (ab)
<i>Rinodina aspersa</i>	21 (ab) ZP - schist
<i>Rinodina efflorescens</i>	8 (Cb) ZP, 14 (Fe) US, MK, 16 (Aps) ZP
<i>Rinodina lecanorina</i>	16 (lb) ZP
<i>Ropalospora viridis</i>	7 (Fs, Cb, Aps), 8 (Aps, Cb), 13 (Fe, Cb) MK, 14 (Aps, Fe) MK
<i>Scoliciosporum chlorococcum</i>	4 (Sf), 5 (S), 11 (Ce)
<i>Scoliciosporum sarothamni</i>	13 (Sc) JM
<i>Scoliciosporum umbrinum</i>	15 (ab)
<i>Schismatomma pericleum</i>	7 (Qp) JH, ZP
<i>Staurothele frustulenta</i>	13 (c) JM
<i>Thelomma ocellatum</i>	1, 2 (w) FB
<i>Toninia sedifolia</i>	16 (lb) FB
<i>Trapelia coarctata</i>	9 (sx)
<i>Trapeliopsis flexuosa</i>	15 (w)
<i>Trapeliopsis granulosa</i>	7, 15 (s)
<i>Trapeliopsis pseudogranulosa</i>	7 (s)
<i>Tuckermannopsis chlorophylla</i>	11 (Qp)
<i>Usnea hirta</i>	11 (Ce)
<i>Usnea</i> sp.	3, 7 (Cb) JH
<i>Verrucaria aquatilis</i>	13 (ab) ZP - brooklet
<i>Verrucaria dolosa</i>	13 (c) JH
<i>Verrucaria fuscella</i>	16 (lb) ZP
<i>Verrucaria hydrela</i>	13 (ab) MK, JH, DS, ZP - brooklet
<i>Verrucaria macrostoma</i> DC.	16 (lb) ZP
<i>Verrucaria margacea</i> s. lat.	13 (ab) ZP - brooklet (det. H. Thüs)
<i>Verrucaria muralis</i>	3 (lb), JH, 7, 8, 13, 14 (ab, c)
<i>Verrucaria nigrescens</i>	16 (lb)

<i>Verrucaria praetermissa</i>	13 (sx) MK, JH, DS
<i>Vulpicida pinastri</i>	11 (Ce)
<i>Xanthoparmelia conspersa</i>	8, 12, 13, 15 (ab)
<i>Xanthoparmelia stenophylla</i>	15 (ab)
<i>Xanthoria candelaria</i>	11 (Qp, Ce)
<i>Xanthoria parietina</i>	4 (Sf), 5 (S), 10 (Ti), 11 (Qp, Ce), 13 (Sa)
<i>Xanthoria polycarpa</i>	4 (Sf), 5 (S), 11 (Ce), 13 (Sa)

Komentáře k významným nálezům

Bacidia polychroa (Th. Fr.) Körb.

Kriticky ohrožený druh lichenoflóry ČR (Liška & al., 2008). Z České republiky byl publikován jako *Bacidia fuscorubella* pouze několikrát z Moravy z rozmezí let 1910 a 1925 (cf. Vězda & Liška 1999). Jedná se o lišejník spíše nižších poloh a listnatých údolních lesů rostoucí na stromech se subneutrální borkou jako jsou např. jasany, jilmy, bezy apod. (Wirth 1995). Mikroskopicky je nezaměnitelný díky kombinaci znaků: „obří“ 6-12 buněčné askospory, nápadný pigment reagující purpurově s KOH a na konci výrazně ztlustlé parafýzy.

Biatora helvola Körb. ex Hellb.

Nález v údolí Malé Hané je poměrně překvapivý, protože se jedná o spíše horský epifytický druh rostoucí na bázích stromů, zejména pak na místech s déle trvající sněhovou pokrývkou. Recentně byl sbíráno pouze na Šumavě (Printzen & Palice 1999) a na Králickém Sněžníku (Halda 2006).

Caloplaca lucifuga G. Thor

Jedná se o charakterický sterilní, okrově žlutý druh rostoucí se na suché, hluboce rozbrázděné borce starých dubů, kde se vyskytuje obvykle ve společnosti kalicioidních lišejníků (Wirth 1995). Vzácněji roste i na jiných listnáčích. Z ČR udáván dosud pouze ze dvou lokalit z jižních Čech (cf. Palice & al. 2003).

**Fuscidea arboricola* Coppins & Tønsberg

Obvykle sterilní sorediosní epifytický lišejník osidlující zejména hladkou borku listnatých dřevin. Na základě charakteru stélky a chemických reakcí je možné jej zaměnit s druhem *Mycoblastus fucatus* či sterilní stélkou misničky *Lecanora conizaeoides* (všechny reagují Pd+ červeně). Od prvního druhu a řady dalších sterilních povlaků se dá spolehlivě rozeznat pomocí TLC (obsahuje fumarprotocetrarovou kyselinu a chybí atranorin). Od chemicky totožné *L. conizaeoides* jej odlišuje nápadně hnědý prothallus (Tønsberg 1992). Zřejmě částečně přehlížený lišejník.

Thelomma ocellatum (Körb.) Tibell

Nezaměnitelný, většinou sterilní lišejník z čeledi *Physciaceae* tvořící černé sorály. Jedná se o mírně nitrofilní druh; porůstá nejčastěji opracované dřevo, zejména pak horizontální plochy. Od nás uveden poprvé relativně nedávno (cf. Vězda & Liška 1999) a většina nových údajů z Čech nebyla zatím publikována. Z Moravy pravděpodobně dosud vůbec neuváděný.

Summary

The 14th Spring Meeting of the Bryological and Lichenological section took place in the Ruprechtov village near Vyškov in Moravia in April 2007. Within the course of four days we visited also several localities outside the area of Drahanská vrchovina hills including the xerothermic vegetation in nature reserve Květnice near Tišnov. We collected several interesting or rare lichens (*Bacidia polychroa*, *Biatora helvola*, *Caloplaca lucifuga*) and lichenicolous fungi from which *Fuscidea arboricola* Coppins & Tønsberg are for the first time reported from the Czech Republic.

Literatura

- Ahti T. & Hawksworth D.L. (2005): *Xanthoparmelia stenophylla*, the correct name for *X. somloënsis*, one of the most widespread usnic acid containing species of the genus. – Lichenologist, 37(4): 363–366.
- Bielczyk U., Lackovičová A., Farkas E., Lőkös L., Liška J., Breuss O. & Kondratyuk S. Ya. (2004): Checklist of lichens of the Western Carpathians. – W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków. [182 pp.]
- Demek J., Balatka B., Czudek T., Láznička Z., Linhart J., Loučková J., Panoš V., Raušer J., Seichertová H., Sládek J., Stehlík O., Štelcl O. & Vlček V. (1965): Geomorfologie českých zemí, ČSAV, Praha [335 pp.]
- Halda J. P. (2006): Interesting lichen records from Králický Sněžník Mts. (Glatzer Schneeberg, Czech Republic). – In: Lackovičová A., Guttová A., Lisická E. & Lizoň P. (eds.), Central European lichens – diversity and threat, p. 315–323, Mycotaxon Ltd., Ithaca.
- Kocourková J. (2000): Lichenicolous fungi of the Czech Republic (the first commented checklist). – Acta Musei Nationalis Pragae, Ser. B, 55: 59–169.
- Kovář F. (1911): Lišeňíkové poměry na Hané. – In: Podpěra J. (ed.), Květena Hané. Základy zeměpisného rozšíření rostlinstva na Horním úvalu moravském, p. 276–278, Komise na přírodovědné prozkoumání Moravy, Ant. Odehnal, Brno.
- Liška J., Palice Z. & Slavíková Š. (2008): Checklist and Red List of lichens of the Czech Republic. – Preslia 80 (in press).
- Palice Z., Czarnota P., Kukwa M., Kocourková J., Berger F., Guttová A., Halda J., Peksa O., Uhlík P. & Svoboda D. (2003): Lišeňíky zaznamenané během 9. jarního setkání bryologicko-lichenologické sekce konané v Hajnici V Zadním lese (CHKO Třeboňsko, 11.-14.IV. 2002). – Bryonora 32: 7–17.
- Printzen C. & Otte V. (2005): *Biatora longispora*, new to Europe, and a revised key to European and Macaronesian *Biatora* species. – Graphis Scripta 17(2): 56–61.
- Printzen C. & Palice Z. (1999): The distribution, ecology and conservational status of the lichen genus *Biatora* in Central Europe. – Lichenologist 31: 319–335.
- Spitzner V. (1890): Příspěvek ku květeně lišeňíků moravskoslezských. – Výroční Zpráva Slovanské Zemské Vyšší Reálné Školy Prostějov 1889/1890: 3–28.
- Svoboda J., Havlena V., Havlíček V., Horný R., Chlupáč I., Klein V., Kopecký L., Malecha A., Malkovský M., Soukup J., Tásler R., Václ J. & Žebera K. (1964): Regionální geologie ČSSR. Díl I. sv. 2: Algonium. Kvartér. ČSAV, Praha. [543 pp.]
- Tønsberg T. (1992): The sorediate and isidiate, corticolous, crustose lichens in Norway. – Sommerfeltia 14: 1–331.
- van Herk C. M. & Aptroot A. (2003): A new status for the Western European taxa of the *Cladonia cervicornis* group. – Bibliotheca Lichenologica 86: 193–203.
- Veldkamp J. F. (2004): *Bilimbia (Lichenes) resurrected*. – Lichenologist 36(3-4): 191–195.
- Vězda A. (1978): Neue oder wenig bekannte Flechten in der Tschechoslowakei. II. – Folia Geobotanica et Phytotaxonomica 13: 397–420.
- Vězda A. & Liška J. (1999): Katalog lišeňíků České republiky. – Institute of Botany, Academy of Science of the Czech Republic, Průhonice. [283 pp.]
- Wirth V. (1995): Die Flechten Baden-Württembergs I, II. – Eugen Ulmer, Stuttgart. [1006 pp.]